
Dokument s plenarne sjednice

A9-0374/2023

23.11.2023

IZVJEŠĆE

o provedbi Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju –
Globalna Europa
(2023/2029(INI))

Odbor za vanjske poslove
Odbor za razvoj

(Postupak u zajedničkom odboru – članak 58. Poslovnika)

Izjestitelji: Michael Gahler, Charles Goerens, Pedro Marques, Tomas Tobé

Izjestitelj za mišljenje pridruženog odbora u skladu s člankom 57. Poslovnika:
Eider Gardiazabal Rubial, Odbor za proračune

SADRŽAJ

	Stranica
OBRAZLOŽENJE – SAŽETI PREGLED ČINJENICA I REZULTATA ISTRAŽIVANJA ...	3
PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA	8
PRILOG: POPIS SUBJEKATA ILI OSOBA OD KOJIH SU IZVJESTITELJI PRIMILI INFORMACIJE	23
MIŠLJENJE ODBORA ZA PRORAČUNE.....	24
INFORMACIJE O USVAJANJU U NADLEŽNOM ODBORU	29
POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U NADLEŽNOM ODBORU	30

OBRAZLOŽENJE – SAŽETI PREGLED ČINJENICA I REZULTATA ISTRAŽIVANJA

Instrumentom za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju (NDICI) – Globalna Europa nastoji se podržati zemlje kojima je pomoć najpotrebnija za prevladavanje dugoročnih razvojnih izazova te ispuniti međunarodne obveze i ciljeve koje je Unija dogovorila, posebno Program održivog razvoja do 2030. i njegove ciljeve održivog razvoja te Pariški sporazum. To je glavni financijski alat EU-a za doprinos iskorjenjivanju siromaštva i promicanju održivog razvoja, blagostanja, mira i stabilnosti. S ukupno dodijeljenih 79,5 milijardi EUR, NDICI – Globalna Europa pokriva suradnju EU-a sa svim trećim zemljama za razdoblje 2021. – 2027. (osim za korisnice pretpristupne pomoći i prekomorske zemlje i područja).

Dvije godine od početka Višegodišnjeg financijskog okvira (VFO) za razdoblje 2021. – 2027. i stupanja na snagu instrumenta NDICI – Globalna Europa, u zahtjevnom globalnom kontekstu koji, među ostalim, obilježavaju posljedice pandemije bolesti Covid-19 i ruske ratne agresije protiv Ukrajine, cilj je ovog izvješća dati preporuke prije evaluacije instrumenta Globalna Europa u sredini razdoblja, koju Komisija završava do kraja 2024.

Tablica 1. pruža pregled odobrenih sredstava za preuzimanje obveza i odobrenih sredstava za plaćanje instrumenta NDICI – Globalna Europa od njegova stupanja na snagu 2021. Dostupni su podatci za 2021. i 2022. (preliminarni podatci). Informacije su pružene po stupovima podijeljenima dodatno po geografskim i tematskim programima. Detaljne informacije o pričuvi za nove izazove i prioritete za razdoblje 2021. – 2027. nalaze se u zasebnoj tablici 2.

Tablica 1. – Provedba: stanje 2021. i 2022.

Geografski programi		Odobrena sredstva za preuzimanje obveza 2021. (u milijunima EUR)		Odobrena sredstva za plaćanje 2021. (u milijunima EUR)		Odobrena sredstva za preuzimanje obveza 2022. (u milijunima EUR)		Odobrena sredstva za plaćanje 2022. (u milijunima EUR)	
		Preuzete obveze	Preneseno	Plaćeno	Preneseno	Preuzete obveze	Preneseno	Plaćeno	Preneseno
Susjedstvo	Južno susjedstvo	1047,8	537,8	90	-	1694	-	542	-
	Istočno susjedstvo	296,1	394,5	101,2	-	1121	-	910	-
	Teritorijalna i prekogranična suradnja	3,5	84	-	-	56	-	0,4	3,1
Supraharska Afrika	Zapadna Afrika	1689,4	-	10	-	950	-	279	-
	Istočna i središnja Afrika	1312,9	81,6	5	-	1271	-	348	-
	Južna Afrika i Indijski ocean	192,7	-	-	-	1063	-	44	-
Azija i Pacifik	Bliski istok i središnja Azija	375,9	-	-	-	366	-	79	-
	Južna i istočna Azija	388	-	-	-	551	-	37	-
	Pacifik	61,2	-	-	-	120	-	4	-
Sjeverna i Južna Amerika i Karibi	Sjeverna i Južna Amerika	258,1	-	-	-	272	-	30	-
	Karipske zemlje	111,5	-	-	-	106	0,0	8	-
Jamstvo za vanjsko djelovanje	EFOR+; ELM	1442,8	423,2	-	-	1347	-	490	-
Tematski programi									
Ljudska prava i demokracija	Promatranje izbora	49,9	-	8,8	6,7	26	0,0	22	-
	Temeljna prava	150,2	-	12,9	-	266	-	69	-
Organizacije civilnog društva		200	-	-	-	358	0,1	40	-
Mir, stabilnost i sprečavanje sukoba		134,1	-	8,2	-	138	-	33	-
Globalni izazovi	Ljudi	1611,8	-	697,2	900	409	-	-	-
	Planet	66,9	-	-	-	134	-	28	-
	Blagostanje	130	-	-	-	132	-	15	-
	Partnerstva	14,8	-	-	-	58	-	10	-
Brzi odgovor									
Odgovor na krize		261	-	88	-	268	0,0	257	-
Otpornost		530	-	-	-	634	0,3	192	-
Potrebe i prioritete u vanjskoj politici		13	36,2	-	-	84	0,0	18	-
Pričuva za nove izazove i prioritete		-	-	-	-	-	-	-	-

Tablica 2. – Pricuva za nove izazove i prioritete za 2021. – 2027.

Pricuva instrumenta NDICI – Globalna Europa – višegodišnji plan (milijuni EUR)									
	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	Godina (potrebno utvrditi)	Ukupno
Mogući iznosi	1408	1538	1395	1324	1249	1170	1226		9310
Dodatni tematski program za globalne izazove	168	163	269						600
Dodatni tematski program za ljudska prava i demokraciju		100	100						200
Dodatni tematski program za organizacije civilnog društva		150	50						200
COVAX	400								400
Potpora cijepljenju i globalnom zdravlju (najava iz govora o stanju Unije)	450								450
Potpora početku korištenja cjepiva (iz postupka mirenja u proračunskom postupku 2022.)		75							75
Inicijativa za proizvodnju cjepiva u Africi (najava iz govora o stanju Unije)			134	266					400
Sedmo obnavljanje GFATM-a							65		65
Globalno partnerstvo za obrazovanje			225						225
Paket za sirijske izbjeglice – Turska	370	469	82						921
Paket za sirijske izbjeglice – Sirija, Jordan, Libanon, Irak		50	130	130					310
Migracije – Sjeverna Afrika	20	30							50
Obveza prema Ukrajini 5.5.2022.		200							200
Obveza prema Ukrajini 8.4.2022.		301							301
Obveza prema Ukrajini – Brzi oporavak – 2.3.2023.			305						305
Ukrajina – subvencija za kamatne stope MFA1+MFA2 zajam od 6 milijardi u okviru MFA ^{2/3}			100	195	174	174	174		819
Ukrajina – rezervacija prenamijenjenih kredita iz EIB-a 1,59 milijardi ^{2/3}					322	322	322		967
Strategija Global Gateway					250	250	250		750
Program Unije za sigurnu povezivost ¹					50	50	50		150
Ukupno	1408	1538	1395	591	797	797	797	65	7388
	100%	100%	100%	45%	64%	68%	65%		79%
Preostaje	0	0	0	732	452	373	430	-65	1922

¹ Dostavljeno u zakonodavnom financijskom izvještaju prijedloga COM/2022/57 final – 15.2.2022.

² Dostavljeno u zakonodavnom financijskom izvještaju prijedloga COM/2022/557 final – 7.9.2022.

³ Procijenjeni doprinos iz pričuve

Inicijative skupine Team Europe

Tablica 3. sadržava informacije o inicijativama skupine Team Europe u cijelom svijetu. Inicijative skupine Team Europe okupljaju Uniju i države članice u zajedničkom i koordiniranom djelovanju. Sve države članice sudjeluju u jednoj ili više inicijativa skupine Team Europe. Inicijative skupine Team Europe zbir su koordiniranih, ali većinom nezavisnih, akcija/projekata koje provode pojedinačni članovi / suradnici skupine Team Europe.

Inicijative skupine Team Europe mogu okupiti raznoliku kombinaciju instrumenata kao što su bespovratna sredstva, povlašteni zajmovi i jamstva za smanjenje rizika ulaganja u privatnom sektoru te operativnih alata kao što su tehnička pomoć, politički i ekonomski dijalog, sporazumi o trgovini i ulaganju, standardizacija itd.

Tablica 3. – Inicijative skupine Team Europe

Inicijative skupine Team Europe	Država	Regionalna politika	Ukupno
Supsaharska Afrika	70	17	87
Sjeverna i Južna Amerika i Karibi	24	6	30
Azija i Pacifik	17	7	24
GU INTPA	111	30	141
Susjedstvo	16	3	19
GU NEAR	16	3	19
Međuzbroj	127	33	160
Globalno – Tematski			5
Ukupno			165

Službena razvojna pomoć 2022. (preliminarni podatci)

Prema podacima OECD-a za 2022., kolektivni naponi skupine Team Europe u vezi sa službenom razvojnom pomoći dosegli su 92,8 milijardi EUR u 2022., što je porast sa 71,6 milijardi EUR iz 2021. To je nominalni porast od gotovo 30 % (+21,2 milijarde EUR) te realni porast od gotovo 24 %. Skupina Team Europe kao takva ostaje vodeći donator u svijetu, pružajući 43 % globalne službene razvojne pomoći u 2022. Kao udio u BNP-u, ukupna službena razvojna pomoć skupine Team Europe 2022. dosegla je 0,59 %, što je porast s 0,49 % iz 2021. i više od prosjeka donatorâ iz Odbora za razvojnu pomoć koji nisu iz EU-a (0,28 % u 2022.).

Pomoć EU-a Ukrajini

U 2022. bilateralna pomoć za Ukrajinu u okviru instrumenta NDICI – Globalna Europa iznosila je 1,018 milijardi EUR. Uključivala je sljedeće mobilizacije pričuve:

- 200 milijuna EUR za potporu ukrajinskoj vladi u pružanju osnovnih usluga interno raseljenim osobama.
- 301 milijun EUR za povećanje potpore EU-a rastućem broju interno raseljenih osoba u Ukrajini, kako je najavila predsjednica Komisije von der Leyen na donatorskoj konferenciji „Zauzmimo se za Ukrajinu” („Stand up for Ukraine”).

Trenutačno se radi na bilateralnoj pomoći Ukrajini u okviru instrumenta NDICI – Globalna Europa u 2023. Mobilizirana su odgovarajuća sredstva iz pričuve:

- 305 milijuna EUR (2023.) za doprinos potpore od 1 milijarde EUR brzom oporavku Ukrajine, kako je najavila predsjednica Komisije von der Leyen na sastanku na vrhu EU-a i Ukrajine u Kijevu 2. veljače 2023.

Osim toga, sljedeća sredstva iz pričuve mobilizirana su u korist Ukrajine tijekom nekoliko godina:

- 819 milijuna EUR (2023. – 2027.) za doprinos plaćanju subvencije za kamatne stope makrofinancijske pomoći Ukrajini u iznosu od 6 milijardi EUR.
- 967 milijuna EUR (2025. – 2027.) za doprinos rezervacijama za isplate zajmova EIB-a Ukrajini u iznosu od 1,59 milijardi EUR u okviru mandata EIB-a za vanjsko kreditiranje.

Od srpnja 2023. u prijedlogu Instrumenta za Ukrajinu sva potpora Ukrajini nastoji se objediniti u jedan instrument, čime bi se pružio koordiniran financijski okvir sa snažnim politikama te uskladili održiva obnova i put prema pristupanju. Taj instrument podlijevat će postupku suodlučivanja, a njegovo donošenje planira se do kraja 2023.

PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA

o provedbi Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa (2023/2029(INI))

Europski parlament,

- uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije (UFEU), a posebno njegove članke 209. i 212. te članak 322. stavak 1.,
- uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2021/947 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. lipnja 2021. o uspostavi Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa, izmjeni i stavljanju izvan snage Odluke br. 466/2014/EU Europskog parlamenta i Vijeća te stavljanju izvan snage Uredbe (EU) 2017/1601 Europskog parlamenta i Vijeća i Uredbe Vijeća (EZ, Euratom) br. 480/2009¹,
- uzimajući u obzir izvješće Komisije od 8. studenoga 2022. pod nazivom „Godišnje izvješće iz 2022. o provedbi instrumenata Europske unije za financiranje vanjskog djelovanja u 2021.” (COM(2022)0578),
- uzimajući u obzir razna izvješća Europskog revizorskog suda o vanjskom financiranju EU-a, a posebno tematsko izvješće 14/2023. naslovljeno „Programiranje Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa: sveobuhvatni programi s nedostacima u metodama dodjele financijskih sredstava i praćenju učinka” te tematsko izvješće 09/2018 naslovljeno „Javno-privatna partnerstva u EU-u: brojni nedostaci i ograničene koristi”,
- uzimajući u obzir zajedničku komunikaciju Komisije i Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku od 1. prosinca 2021. naslovljenu „Global Gateway” (JOIN(2021)0030),
- uzimajući u obzir zaključke Vijeća od 14. lipnja 2021. o jačanju europske financijske strukture za razvoj,
- uzimajući u obzir izvješće Komisije od 24. ožujka 2022. naslovljeno „Plan Komisije za bolju europsku financijsku strukturu za razvoj i izvješće o napretku za 2021.”. (COM(2022)0139),
- uzimajući u obzir zaključke Vijeća od 14. lipnja 2021. o jačanju predanosti Tima Europa ljudskom razvoju,
- uzimajući u obzir zaključke Vijeća od 20. svibnja 2022. o obnovljenom partnerstvu EU-a s najmanje razvijenim zemljama,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 18. travnja 2018. o provedbi instrumenata EU-a za vanjsko financiranje: preispitivanje na sredini razdoblja 2017. godine i struktura za

---

¹ SL L 209, 14.6.2021., str. 1.

razdoblje nakon 2020.²,

- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 17. travnja 2018. o provedbi Instrumenta za razvojnu suradnju, Instrumenta za humanitarnu pomoć i Europskog razvojnog fonda³,
  - uzimajući u obzir svoje stajalište usvojeno u prvom čitanju od 27. ožujka 2019. o Prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju⁴,
  - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 24. studenoga 2022. o budućoj europskoj financijskoj strukturi za razvoj⁵,
  - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 23. lipnja 2022. o provedbi i ostvarivanju ciljeva održivog razvoja⁶,
  - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 15. lipnja 2023. o provedbi i ostvarivanju ciljeva održivog razvoja⁷,
  - uzimajući u obzir svoju preporuku od 15. ožujka 2023. Vijeću i potpredsjedniku Komisije / Visokom predstavniku Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku kojom se sagledava djelovanje ESVD-a i zalaže za snažniju ulogu EU-a u svijetu⁸,
  - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 25. studenoga 2020. o poboljšanju djelotvornosti razvoja i učinkovitosti pomoći⁹,
  - uzimajući u obzir članak 54. Poslovnika, članak 1. stavak 1. točku (e) Odluke Konferencije predsjednika od 12. prosinca 2002. o postupku davanja odobrenja za sastavljanje izvješća o vlastitoj inicijativi te Prilog 3. priložen toj odluci,
  - uzimajući u obzir zajedničke rasprave Odbora za vanjske poslove i Odbora za razvoj u skladu sa člankom 58. Poslovnika,
  - uzimajući u obzir mišljenje Odbora za proračune,
  - uzimajući u obzir izvješće Odbora za vanjske poslove i Odbora za razvoj (A9-0374/2023),
- A. budući da su Europska unija i njezinih 27 država članica zajedno i dalje najveći svjetski pružatelji vanjske pomoći te da su zaslužne za otprilike 43 % ukupne službene razvojne pomoći koju svi donatori službene razvojne pomoći OECD-a pružaju zemljama u razvoju; budući da su instrumenti za vanjsko financiranje glavni mehanizam pružanja potpore djelovanju EU-a na globalnoj sceni i da vanjsko djelovanje EU-a ima sve veću važnost za europske građane;

---

² SL C 390, 18.11.2019., str. 76.

³ SL C 390, 18.11.2019., str. 33.

⁴ SL C 108, 26.3.2021., str. 312.

⁵ SL C 167, 11.5.2023., str. 57.

⁶ SL C 32, 27.1.2023., str. 28.

⁷ Usvojeni tekstovi, P9_TA(2023)0250.

⁸ Usvojeni tekstovi, P9_TA(2023)0077.

⁹ SL C 425, 20.10.2021., str. 73.

- B. budući da je Instrument za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa (u daljnjem tekstu: „Instrument”) stupio na snagu 14. lipnja 2021. te je prethodne instrumente spojio u jedinstven instrument; budući da Instrument, čiji ukupni proračun iznosi 79,5 milijardi EUR, označava povijesnu promjenu u vanjskoj i razvojnoj politici EU-a;
- C. budući da je Komisija odgovorna za utvrđivanje, oblikovanje, provedbu, praćenje i evaluaciju pomoći EU-a; budući da Europska služba za vanjsko djelovanje (ESVD) ima za zadaću osigurati kontinuitet i dosljednost vanjskih politika EU-a s integriranim pristupom koji uključuje taj Instrument; budući da je Parlament nadležan za demokratsko praćenje i nadzor te kao suzakonodavac u okviru postupka suodlučivanja; budući da bi stvaranje pristupa skupine Team Europe trebalo doprinijeti razradi jedinstvenog strateškog koordinacijskog okvira za vanjski odgovor EU-a na velike izazove; budući da se tim pristupom omogućuje daljnja suradnja između institucija EU-a, država članica i Europske investicijske banke (EIB), čime se stalno povećava kolektivna djelotvornost i vidljivost EU-a; budući da će se Instrument provoditi kombinacijom modaliteta, uključujući bilateralnu suradnju, bespovratna sredstva za niz partnera i investicijski okvir;
- D. budući da okvir Instrumenta za vanjsko ulaganje spaja mješovito financiranje i jamstva u okviru jamstva za vanjsko djelovanje Europskog fonda za održivi razvoj plus (EFOR+), koje trebaju provesti prihvatljivi partneri otvorenim i suradničkim pristupom, s posebnom ulogom za EIB; budući da se znatno proširuje financijska omotnica za EFOR+ u odnosu na njegovog prethodnika, EFOR, i da će se njome moći zajamčiti djelovanja u vrijednosti do 53,4 milijarde eura u okviru Jamstvenog fonda za vanjska djelovanja; budući da načelo „politika na prvom mjestu” mora rezultirati suradnjom koja se temelji na ciljevima politike i osigurati usklađenost europske financijske strukture za razvoj u tom pogledu;
- E. budući da je cilj strategije Global Gateway povećanje geopolitičke važnosti EU-a na svjetskoj sceni poticanjem pametnih, čistih i sigurnih veza u digitalnom, energetskom i prometnom sektoru te jačanjem zdravstvenih, obrazovnih i istraživačkih sustava diljem svijeta, u okviru Programa UN-a za održivi razvoj do 2030. i njegovih ciljeva održivog razvoja;
- F. budući da su nejednakosti među temeljnim uzrocima nestabilnosti, nesigurnosti i nasilja;
- G. budući da je promicanje ljudskih prava temelj vanjskog djelovanja EU-a;
- H. budući da je ljudski razvoj i dalje ključno područje vanjske i razvojne politike EU-a; budući da su ulaganja u zdravstvenu skrb, obrazovanje, ishranu i socijalnu zaštitu od presudne važnosti kako bi se osigurao univerzalan pristup tim uslugama koje čine temeljna ljudska prava;
- I. budući da su zbog ograničenih sredstava instrumenti EU-a za vanjsko financiranje često prenapregnuti do krajnjih granica; budući da su od donošenja Uredbe o uspostavi Instrumenta događaji kao što su ruska ratna agresija na Ukrajinu, zbog koje se pogoršala kriza s hranom u svijetu, koja je bila okidač za svjetsku krizu s energijom, troškovima života i dugom i koja je uzrokovala gospodarsku nesigurnost, potencijalno dodatno destabiliziravši države članice i treće zemlje, te utjecaj pandemije bolesti COVID-19

pogoršali situaciju do te mjere da su evaluacija Instrumenta u sredini razdoblja te revizija višegodišnjeg financijskog okvira (VFO) u sredini razdoblja nužne;

- J. budući da se zbog pandemije bolesti COVID-19 povećao već izražen manjak financijskih sredstava za ciljeve održivog razvoja i da je ona prouzročila ukupno smanjenje sredstava od 700 milijardi USD, a istodobno je potrebno znatno povećanje kako bi se smanjio jaz koji je u zemljama u razvoju postojao i prije pandemije; budući da je 80 % pričuve već iskorišteno i da bi trebalo razmotriti njezino povećanje; budući da trenutačno političko i financijsko vodstvo EU-a i naponi koje Unija ulaže nisu dovoljni za postizanje Europskog konsenzusa o razvoju, ciljeva održivog razvoja i ciljeva Pariškog sporazuma te za suočavanje s ostalim akutnim globalnim izazovima, posebno pogoršanjem klimatskih promjena, posljedicama bolesti COVID-19 i nasilnim sukobima, zbog čega je potrebno zajedničko djelovanje na međunarodnoj razini kako bi se osiguralo da se Instrumentom može odgovoriti na te nove izazove;
- K. budući da se provedba projekta u okviru Instrumenta još uvijek ne može ocijeniti u potpunosti jer je još uvijek u ranim fazama; budući da bi u okviru evaluacije u sredini programskog razdoblja koja se očekuje 2024. trebalo procijeniti doprinosi li Instrument strateškim prioritetima EU-a i promiču li se njime zaista vrijednosti EU-a u partnerskim zemljama, unapređuju li se ljudska prava, doprinosi li se smanjenju siromaštva i nejednakosti, promiče li se održivi razvoj trećih zemalja te dodjeljuju li se financijska sredstva iz Instrumenta na temelju potreba i razvojnih strategija trećih zemalja;
- L. budući da je Europski revizorski sud 2023. zaključio da postoje nedostaci u metodama dodjele sredstava i praćenju učinka te da bi široko područje primjene Instrumenta moglo ograničiti učinak i da su potrebna poboljšanja u načinu dodjele i praćenja razvojne pomoći;
- M. budući da bi se Instrument trebao koristiti za stvaranje tješnjih i djelotvornijih partnerstava s trećim zemljama kojima se ostvaruju konkretni rezultati, na temelju obostranih interesa, strateških prioriteta, strukturirane i djelotvorne suradnje te jasnih dugoročnih ciljeva; budući da su odnosi EU-a i Afrike te susjedstva od posebne strateške važnosti; budući da bi se Instrument trebao upotrebljavati za osiguravanje pravedne zelene tranzicije, promicanje lokalne dodane vrijednosti i poštovanje načela „nenanošenja bitne štete”; budući da su učinkovitost, djelotvornost i razvojni učinak Instrumenta ključni pokazatelji koje treba pratiti;
- N. budući da se od donošenja Instrumenta geopolitičko natjecanje razvilo i intenziviralo; budući da zbog toga Instrument dobiva novu i hitniju ulogu; budući da je strategija Global Gateway odgovor na taj izazov i da joj je cilj pružiti održivu i privlačnu alternativu partnerskim zemljama koja donosi trajne koristi lokalnim zajednicama; budući da postoji potreba za boljom komunikacijom i povećanjem vidljivosti djelovanja EU-a u partnerskim zemljama; budući da, unatoč usmjerenosti strategije Global Gateway na geopolitičke ciljeve EU-a, službena razvojna pomoć iz Instrumenta mora biti namijenjena dugoročnom održivom razvoju u partnerskim zemljama;

Opće napomene

1. pozdravlja Komisijin prijedlog revizije VFO-a za razdoblje 2021. – 2027. s dodatnim

financijskim sredstvima za naslov 6. s obzirom na to da trenutačno financijsko programiranje nije dovoljno za Instrument NDICI, koji je nedovoljno financiran, te bi ono trebalo bolje odražavati geopolitičke ambicije Unije i njezine globalne obveze; prima na znanje dodatna sredstva koja je Komisija predložila za naslov 6., od kojih bi se 10,5 milijardi EUR dodijelilo za odgovor na vanjsku dimenziju migracija, uključujući vanjske izazove, 3 milijarde EUR za pričuvu Instrumenta za nove izazove i prioritete te 2,5 milijardi EUR za pričuvu za solidarnost i pomoć u nuždi;

2. naglašava da je potrebno preispitati vanjske i razvojne politike EU-a s obzirom na manjak financijskih sredstava, sve veće nejednakosti među zemljama i unutar njih i nesigurnost opskrbe hranom u svijetu; prepoznaje učinak geopolitičkih promjena, posebno ruske ratne agresije na Ukrajinu, novih prioriteta EU-a, veće važnosti strateških partnerstava s partnerskim zemljama temeljenih na načelu usklađenosti politika radi razvoja, te posebne uloge ulaganja EU-a, koja moraju odražavati vrijednosti i interese EU-a i interese naših partnera; dodatno naglašava potrebu za tim preispitivanjem kako bi se procijenilo jesu li ispunjeni ciljevi Instrumenta u pogledu smanjenja siromaštva i nejednakosti te promicanja ljudskih prava i dugoročnog održivog razvoja partnerskih zemalja;
3. u kontekstu aktualne ruske ratne agresije ponovno potvrđuje nepokolebljivu potporu Ukrajini u svim dimenzijama, uključujući humanitarnu pomoć, oporavak, obnovu i modernizaciju, s obzirom na aktualnu rusku ratnu agresiju; međutim, naglašava da tu potporu ne bi trebalo pružati nauštrb službene razvojne pomoći, drugih partnera i trećih zemalja na koje negativno utječe ruska ratna agresija i čije se financiranje sredstvima EU-a ne bi trebalo smanjivati; stoga poziva na temeljitu evaluaciju sredstava Instrumenta, kojom bi također trebalo ocijeniti jesu li ona dovoljna za postizanje ciljeva Instrumenta kako su utvrđeni u Uredbi o uspostavi Instrumenta, da se u skladu s tim povećaju sredstva Instrumenta te da se osigura da ona i dalje budu relevantna u kontekstu aktualnih geopolitičkih izazova, da omoguće da se EU smatra pouzdanim partnerom i da se suprotstavi utjecaju drugih globalnih sila;
4. pozdravlja konsolidaciju većine vanjskog djelovanja EU-a u jedinstven Instrument postupnim pojednostavnjivanjem i usklađivanjem brojnih prethodnih instrumenata; međutim, mišljenja je da, iako je to pojednostavnjivanje povećalo fleksibilnost i učinkovitost, ono nije bilo popraćeno dostatnim razinama stvarne odgovornosti i transparentnosti; u tom pogledu ističe da se mjere mogu smatrati djelotvornima samo ako se to može dokazati jasnim i usporedivim mehanizmima praćenja i evaluacije; podsjeća na nalaze iz tematskog izvješća Revizorskog suda 14/2023 u kojima je istaknuto da u slučaju više od 20 % pokazatelja iz uzorka polazna vrijednost nije bila utvrđena ili je bila nejasna, te da isto vrijedi za ciljne vrijednosti 24 % pokazatelja, kao i da su izvori podataka u višegodišnjim okvirnim programima bili rascjepkani ili ih nije ni bilo; poziva Komisiju da uvede obvezu upotrebe pokazatelja „Okvira za rezultate programa Globalna Europa”, koji bi trebali biti norma, za mjere tijekom cijelog ciklusa provedbe višegodišnjih okvirnih programa, odnosno za planiranje, provedbu i izvješćivanje o rezultatima, te da znatno povećata kapacitete delegacija EU-a; naglašava da bi Instrument trebao omogućiti učinkovitu, djelotvornu, dosljednu i uključivu provedbu koja se temelji na načelu „politika na prvom mjestu” i u skladu je sa strateškim interesima i vrijednostima EU-a te prioritetima partnerskih zemalja; ponavlja poziv Komisiji da barem dvaput godišnje objavi izvješće o napretku u pogledu djelotvornosti pomoći koje dosljedno uključuje standardizirane, razumljive i usporedive

pokazatelje koji obuhvaćaju zajedničko planiranje, zajedničku provedbu i zajedničke okvire rezultata; poziva Komisiju da predstavi to izvješće o napretku Parlamentu;

5. izražava duboku zabrinutost zbog eskalacije geopolitičkih previranja, autoritarnih trendova i nedavnih globalnih napada na temelje demokracije i vladavine prava; poziva na to da se evaluacijom u sredini razdoblja detaljno evaluiraju kapaciteti Instrumenta da se njime postignu opći ciljevi vanjske politike EU-a, a posebno cilj doprinosa promicanju multilateralizma i održivog razvoja te zaštite, promicanja i unapređivanja demokracije, vladavine prava te ljudskih prava i temeljnih sloboda; naglašava da se vanjsko demokratsko djelovanje EU-a, koje se provodi u okviru Instrumenta, mora prilagoditi novoj geopolitičkoj stvarnosti obilježenoj konkurentnim modelima upravljanja kako bi se bolje spriječilo nazadovanje demokracije i na njega bolje reagiralo; poziva Komisiju da uz kritički stav i odgovarajuću razinu detaljnosti informacija procijeni napredak ostvaren u provedbi Instrumenta u svim programima te u odnosu na ciljne i referentne vrijednosti potrošnje i da se pritom suzdrži od ponavljanja plitkih političkih stajališta; ponovno potvrđuje da bi, u skladu s ugovorima i novim Europskim konsenzusom o razvoju, glavni cilj razvojne suradnje trebalo biti iskorjenjivanje siromaštva i poticanje održivog gospodarskog, socijalnog i okolišnog razvoja zemalja u razvoju; naglašava da bi se pristup „politike na prvom mjestu” trebao temeljiti na načelima i ciljevima utvrđenima u Europskom konsenzusu o razvoju, Programu UN-a za održivi razvoj do 2030., Pariškom sporazumu i Akcijskom planu iz Addis Abebe;
6. posebno poziva na iskrenu i temeljitu procjenu primjene članka 42. stavka 4. i uvodne izjave 40. Uredbe o uspostavi Instrumenta jer se u toj uvodnoj izjavi navodi da bi se pomoć mogla obustaviti u slučaju narušavanja demokracije, ljudskih prava ili vladavine prava u trećim zemljama; poziva na ex ante procjene kako bi se utvrdile moguće posljedice i rizici projekata u pogledu ljudskih prava, u skladu s člankom 25. stavkom 5. Uredbe; poziva na praćenje ljudskih prava tijekom provedbe projekata u trećim zemljama, osobito u projektima za koje postoji velik rizik od kršenja tih prava; poziva na obustavu ili prilagodbu projekata kojima se doprinosi kršenju ljudskih prava u trećim zemljama; poziva Komisiju da s Parlamentom proaktivno dijeli sve procjene povezane s ljudskim pravima; ističe potrebu da EU zauzme principijelniji pristup prema partnerskim zemljama koje idu u suprotnom smjeru kad je riječ o središnjim vrijednostima i načelima; podržava obustavu proračunske potpore kao dobar primjer u tom pogledu;
7. zabrinut je zbog toga što se financiranjem pomoći za Ukrajinu u vidu mobilizacije pričuve Instrumenta umjesto odgovarajućim proračunskim instrumentom iscrpio velik dio te pričuve, zbog čega je ograničena mogućnost da se Instrumentom odgovori na nepredviđene poteškoće; pozdravlja prijedlog Komisije o uspostavi Instrumenta za Ukrajinu¹⁰, kojim bi se trebalo osigurati održivo dugoročno financiranje Ukrajine uz istodobno očuvanje kapaciteta Instrumenta da se nosi s budućim izazovima;
8. zahtijeva da evaluacija u sredini razdoblja pruži pravnu i političku jasnoću u pogledu uvrštavanja Ukrajine, Republike Moldove i Gruzije na popis korisnika u okviru poglavlja Instrumenta za susjedstvo; napominje da su Ukrajina i Republika Moldova postale kandidatkinje za pristupanje EU-u, dok se Gruzija smatra potencijalnom

---

¹⁰ Komisijin Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća od 20. lipnja 2023. o uspostavi Instrumenta za Ukrajinu (COM(2023)0338),

kandidatkinjom za članstvo u EU-u; u tom kontekstu ističe da bi Ukrajinu, Republiku Moldovu i Gruziju stoga trebalo uvrstiti na popis korisnika s odgovarajućim proračunskim prijenosom bilateralnih financijskih omotnica u Uredbu o Instrumentu pretpristupne pomoći (IPA III)¹¹, koja ima posebnu pravnu osnovu i politički okvir odvojen od Instrumenta i europske politike susjedstva, čime bi se smanjio pritisak na Instrument; pozdravlja prijedlog Komisije o novom i namjenskom instrumentu za Ukrajinu kojim bi se ujedinila buduća potpora u jednom zasebnom instrumentu u okviru naslova 6. VFO-a kako bi se zadovoljile neposredne potrebe, ali naglašava važnost upotrebe dugoročnog instrumenta;

9. poziva na to da se u okviru evaluacije u sredini razdoblja posebno procijeni u kojoj su se mjeri financiranjem ostvarili konkretni rezultati u Africi, u skladu s ciljevima Instrumenta, strategijom EU-a i Afrike te ishodima i prioritetima utvrđenima na 6. sastanku na vrhu Afričke unije i EU-a održanome 2022., te da se ispita je li potrebno preispitati prioritete i ciljeve; naglašava da je analiza konkretnih rezultata pružene pomoći, na temelju jasnih pokazatelja, posebno važna za odgovarajuću procjenu djelotvornosti upotrebe sredstava; poziva Komisiju da bolje iskoristi mogućnost kombiniranja geografskih omotnica u korist panafričkih programa, kako je predviđeno člankom 4. stavkom 2. Uredbe o uspostavi Instrumenta, kao potporu obvezama EU-a i Afričke unije; ističe potrebu da EU nastavi aktivno podupirati novo kontinentalno područje slobodne trgovine u Africi, među ostalim i Instrumentom, polazeći od vlastitog iskustva s izgradnjom europskog jedinstvenog tržišta, kako bi se potaknuo održiv gospodarski razvoj i otvaranje radnih mjesta, smanjilo siromaštvo i povećalo zajedničko blagostanje u Africi; ističe potrebu za pružanjem potpore afričkim partnerskim zemljama u iskorištavanju velikog neiskorištenog potencijala tog kontinenta u području energije iz obnovljivih izvora i za ubrzavanjem napretka u pogledu cilja održivog razvoja br. 7 u Africi, čime će se ne samo potaknuti gospodarski rast, otvaranje radnih mjesta i društveni razvoj već i znatno povećati globalni udio energije iz obnovljivih izvora;
10. iznova odlučno potvrđuje obvezu iskorjenjivanja siromaštva, borbe protiv klimatskih promjena i nesigurnosti opskrbe hranom, borbe protiv nejednakosti i diskriminacije te promicanja održivog ljudskog razvoja, utvrđenu u Instrumentu; podsjeća na obvezu EU-a i država članica da do 2030. povećaju svoju službenu razvojnu pomoć na 0,7 % bruto nacionalnog dohotka, uključujući doprinos od najmanje 20 % službene razvojne pomoći za socijalnu uključenost i ljudski razvoj, kao što su zdravlje, obrazovanje, prehrana i socijalna zaštita, koja će se financirati iz Instrumenta, te 0,2 % bruto nacionalnog dohotka EU-a u vidu službene razvojne pomoći najslabije razvijenim zemljama; naglašava da bi cilj fonda EFOR+ trebao biti potpora ulaganjima kao načinu pružanja doprinosa postizanju ciljeva održivog razvoja; ističe važnost primjene holističkog pristupa sigurnosti ljudi kao nove vodeće paradigme; u kontekstu predstojećeg procesa programiranja poziva na potpunu provedbu III. akcijskog plana EU-a za rodnu ravnopravnost, uz snažnu predanost rodnoj perspektivi i rodno osviještenoj politici, te na to da strategija EU-a za globalno zdravlje i akcijski plan za mlade postanu operativni u vanjskom djelovanju EU-a; ističe potrebu za jačanjem napora koje Unija ulaže u promicanje i zaštitu ljudskih prava pri njezinu vanjskom djelovanju ususret preispitivanju provedbe akcijskog plana EU-a za ljudska prava i demokraciju u sredini

---

¹¹ Uredba (EU) 2021/1529 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. rujna 2021. o uspostavi Instrumenta pretpristupne pomoći (IPA III) (SL L 330, 20.9.2021., str. 1.).

programskog razdoblja; ističe važnost zauzimanja odlučnog antikorupcijskog stava u svim razvojnim aktivnostima EU-a i podržava zaključke Vijeća od 4. svibnja 2023. o korupciji kao prepreci razvoju;

11. naglašava da su ulaganja u ljudski razvoj ključna za borbu protiv nejednakosti i za obrazovanje, uključujući strukovno osposobljavanje, te da bi takva ulaganja trebala ostati jasan prioritet u predstojećem procesu programiranja s obzirom na to da omogućuju partnerskim zemljama u razvoju da oslobode potencijal ljudskog kapitala svojih mladih i potaknu ljudski razvoj, gospodarski rast i zapošljavanje u svojim zemljama; poziva Komisiju da uvede pokazatelj politike za djecu koji se temelji na postojećoj metodologiji razvijenoj u području roda, klime, migracija i digitalizacije kako bi se institucijama i partnerima EU-a omogućilo da mjere i prate ulaganja u djecu; naglašava da su praćenje i nadzor ulaganja EU-a u djecu ključni za dokazivanje dodane vrijednosti i djelotvornosti EU-a; ističe da je bolest COVID-19 bila jasan znak zemljama s niskim i srednjim dohotkom da trebaju ubrzati napredak prema izgradnji univerzalnih zdravstvenih sustava koji se financiraju javnim sredstvima; traži da se pri programiranju Instrumenta prednost da bespovratnim sredstvima i promicanju javnog sektora u području zdravstva kako bi se osiguralo da razvojna pomoć prvo dopre do ljudi; ističe važnost daljnjeg izdvajanja dostatnih proračunskih sredstava za poboljšanje socijalnih rezultata i rješavanje sustavnih problema;
12. izražava zabrinutost zbog stanja prava LGBTIQ+ osoba diljem svijeta, kao i zbog općeg nazadovanja u pogledu prava žena, rodne ravnopravnosti te spolnog i reproduktivnog zdravlja i prava u zemljama u razvoju; poziva Komisiju i ESVD da riješe problem zastoja u priznavanju i zaštiti tih prava; u tom pogledu ističe da je potrebno dati prioritet ciljanoj potpori organizacijama civilnog društva i zajednicama koje se zalažu za poštovanje spolnog i reproduktivnog zdravlja i prava, prava žena, rodne ravnopravnosti, zajednice LGBTIQ+ i drugih marginaliziranih skupina, uključujući pojačane mjere za dekriminalizaciju homoseksualnosti; podsjeća da bi barem 85 % novih djelovanja provedenih u okviru Instrumenta za glavni ili važan cilj trebalo imati rodnu ravnopravnost, a najmanje 5 % tih djelovanja trebalo bi za glavni cilj imati rodnu ravnopravnost te prava i osnaživanje žena i djevojčica;
13. naglašava važnost dostizanja svih ciljnih vrijednosti Instrumenta povezanih s potrošnjom i programima te traži detaljne informacije o napretku u tom smislu; žali zbog znatnih nedostataka u postizanju klimatskog cilja Instrumenta od 30 %, u doprinosu cilju biološke raznolikosti od 10 % u okviru VFO-a za 2026. i 2027. te u osiguravanju ispunjenja globalnih financijskih obveza EU-a temeljenih na okviru UN-a, posebno u pogledu doprinosa Fondu za gubitke i štetu; podsjeća da će zbog klimatskih promjena proizvodnja hrane i pristup hrani biti pod sve većim pritiskom, posebno u osjetljivim regijama, što će ugroziti sigurnost opskrbe hranom i prehranu; nadalje podsjeća da je biološka raznolikost ključan čimbenik u borbi protiv klimatskih promjena i da će gubitak biološke raznolikosti i usluga ekosustava ugroziti napredak u pogledu približno 80 % procijenjenih ciljnih vrijednosti za ciljeve održivog razvoja; poziva na detaljan plan kojim se određuje kako Komisija namjerava ispuniti ciljne vrijednosti u pogledu potrošnje i rodnih pitanja do kraja VFO-a;
14. ponovno potvrđuje obvezu rješavanja temeljnih uzroka nezakonitih migracija i prisilnog raseljavanja, utvrđenu u Instrumentu; mišljenja je da bi, ne dovodeći u pitanje nepredviđene okolnosti, obvezu iz Instrumenta da se 10 % financijske omotnice

Instrumenta namijeni mjerama za potporu upravljanju i upravi u vezi s migracijama i prisilnim raseljavanjem u okviru ciljeva Instrumenta trebalo poštovati i da tu klauzulu ne bi trebalo ponovno otvarati; napominje, međutim, da je 14 % financijskih sredstava dodijeljenih 2021. doprinijelo ciljnoj vrijednosti potrošnje u području migracija; očekuje da će redovito primati opsežne ažurirane informacije o trenutačnom stanju;

15. žali zbog toga što trenutačna primjena stupa brzog odgovora ne doprinosi vidljivom i djelotvornom promicanju interesa EU-a u svijetu; stoga traži da se tijekom evaluacije u sredini programskog razdoblja tijekom 2024. razmotri ponovna uspostava programske potpore ciljevima vanjske i sigurnosne politike EU-a;

Osiguravanje potrebnih sredstava i mobiliziranje ulaganja

16. naglašava da ni pod kojim okolnostima revizija VFO-a u sredini razdoblja tijekom 2024. ne bi trebala dovesti do smanjenja financijskih sredstava Instrumenta ili njihove preraspodjele među dugoročnim tematskim i geografskim programima za održivi razvoj; zabrinut je zbog toga što se Instrument od početka VFO-a za razdoblje 2021. – 2027. nedovoljno financira i što je njegov geografski fokus dolazio nauštrb važnih tematskih linija financiranja, kao što je prioritetno područje „Ljudi” u sklopu proračunske linije za globalne izazove, koje je bilo pod još većim pritiskom zbog bolesti COVID-19, ostavivši malo ili nimalo manevarskog prostora za potpuno ispunjavanje obveza EU-a u pogledu podupiranja multilateralnih zdravstvenih inicijativa u godinama koje slijede; ističe da nedostatak financijskih sredstava stvara opasan jaz između ambicija EU-a i njegove sposobnosti da ispuni svoja obećanja; podsjeća da će nedovoljno financiranje također dovesti do štetnog natjecanja između kratkoročnih potreba i dugoročnih ulaganja te između ključnih razvojnih sektora, čime će se u konačnici ugroziti djelotvornost pomoći EU-a i njezin doprinos ostvarenju Programa održivog razvoja do 2030.; ističe ključnu ulogu Instrumenta, Europskog fonda za održivi razvoj plus (EFOR+) i Jamstvenog fonda za vanjska djelovanja u pružanju strateškog okvira za mješovito financiranje, smanjenje rizika ulaganja i jamstva te mobiliziranje sredstava iz privatnog sektora uz potporu proračuna EU-a, posebno s obzirom na sve veće geopolitičko i gospodarsko tržišno natjecanje; naglašava da se projekti mješovitog financiranja i djelotvorna partnerstva s privatnim sektorom u zemljama u razvoju moraju usredotočiti na postizanje što boljih razvojnih rezultata i biti u skladu s ciljevima održivog razvoja, Pariškim sporazumom i nacionalnim razvojnim prioritetima; podsjeća da je potpora iz privatnog sektora dopuna javnim ulaganjima, a ne njihova zamjena, osobito u ključnim uslugama kao što su zdravstvo, obrazovanje i socijalna zaštita, kojima se pružaju ključni dugoročni izgledi za prevladavanje siromaštva; poziva na to da se iz fonda EFOR+ ne financiraju ulaganja koja negativno utječu na postizanje ciljeva održivog razvoja, posebno u pogledu borbe protiv klimatskih promjena; traži da se dugoročni proračun prilagodi kako bi se zaštitio pozitivan učinak, utjecaj i vjerodostojnost EU-a na globalnoj sceni;
17. prepoznaje specifičnu ulogu ulaganja EU-a, koje mora odražavati strateške interese i razvojne ciljeve i EU-a i naših partnerskih zemalja, kao i vrijednosti EU-a, i naglašava važnu ulogu koju proračunska jamstva imaju u njihovu ispunjavanju u skladu s načelom „politika na prvom mjestu”; ističe važnost osiguravanja da jamstva suzbijaju rizik povezan s najriscantnijim zemljama za ulaganje tako da se relevantna ulaganja također usmjeravaju u njih; naglašava da bi EU u tom pogledu trebao služiti kao primjer, s obzirom na aktualnu raspravu o reformi multilateralnih razvojnih banaka;

18. primjećuje specifičnu ulogu koju EIB ima u europskoj financijskoj strukturi za razvoj, kako je utvrđeno u članku 209. UFEU-a i članku 36. Uredbe o uspostavi Instrumenta, te priznaje potencijal EIB-a da mobilizira dodatna financijska sredstva koja doprinose ciljevima Instrumenta; pozdravlja stvaranje ogranka EIB-a Global, koji djeluje od 1. siječnja 2022., a cilj mu je povećati prisutnost i stručno znanje te banke u zemljama u razvoju; napominje da je od uspostave novog razvojnog ogranka EIB Global u rekordnoj mjeri iskoristio namjensku investicijsku komponentu koja se pruža u okviru Instrumenta te je isporučio više od 10 milijardi EUR, konkretno za potporu Ukrajini i strategiju Global Gateway; podsjeća na važnost proračuna EU-a kao jedinog jamca za EIB-ovu aktivnost davanja zajmova izvan EU-a za potporu politikama EU-a; poziva na povećanje jamstava dodijeljenih EIB-u iz proračuna EU-a kako bi se EIB-u omogućilo da nastavi s provedbom ključnih operacija u javnom i privatnom sektoru u Ukrajini i proširi svoje aktivnosti na globalnom jugu; poziva EIB da iskoristi svoj položaj kako bi mobilizirao ulaganja za održivi razvoj u skladu sa svrhom i kriterijima utvrđenima u okviru fonda EFOR+; ističe važnu ulogu EIB-a u partnerstvu s Komisijom kako bi se osiguralo 100 milijardi EUR od 300 milijardi EUR predviđenih u okviru strategije Global Gateway; poziva EIB da prednost da programu održivog razvoja; poziva EIB da preuzme veći rizik u financiranju projekata s visokim društvenim povratom; poziva EIB da nastavi jačati svoju prisutnost u tom području oslanjajući se na trenutačni pristup kolokacije unutar delegacija EU-a, uz istodobno daljnje iskorištavanje mogućih sinergija s Europskom bankom za obnovu i razvoj (EBOR) i drugim europskim institucijama za financiranje razvoja; potiče EIB da nastavi aktivno sudjelovati u razvoju planiranja, praćenja i ocjenjivanja na razini pojedinačnih zemalja u suradnji s delegacijama EU-a i sufinanciranjem s institucijama za financiranje razvoja; poziva na bolju koordinaciju između Komisije i ESVD-a i delegacija EU-a kako bi se olakšale rasprave i suradnja s relevantnim akterima na terenu u svrhu utvrđivanja projekata koji su najviše usklađeni s ciljevima razvojne učinkovitosti;
19. pozdravlja „otvorenu strukturu” fonda EFOR+, koji je uspostavljen radi potpore ulaganjima u privatnom sektoru, te poziva Komisiju, EIB, EBOR, države članice i institucije za financiranje razvoja da potpuno iskoriste mogućnosti koje pružaju Jamstveni fond za vanjska djelovanja i relevantna investicijska područja radi promicanja održivih ulaganja u privatnom sektoru; ističe da je potrebno potaknuti financiranje iz privatnog sektora, s posebnim naglaskom na malim i srednjim poduzećima, te poziva na ulaganje većih napora kako bi se uklonila uska grla i prepreke ulaganjima; osim toga, prepoznaje važnu ulogu privatnog sektora u stvaranju novih ulaganja, otvaranju radnih mjesta i financiranju razvoja, u slučajevima u kojima je to moguće; podsjeća da Parlament ima nadzornu ovlast te da postoji potreba za transparentnošću u primjeni fonda EFOR+;

Strateški pristup

20. pozdravlja pristup skupine Team Europe i njezin cilj za povećanje usklađenosti, učinka i vidljivosti razvojnih projekata EU-a te poziva na više zajedničkih djelovanja s državama članicama, posebno na inicijative skupine Team Europe; podsjeća na opažanje Revizorskog suda da doprinosi pojedinačnih država članica inicijativama skupine Team Europe nisu navedeni u višegodišnjim okvirnim planovima, što dovodi do nesigurnosti u pogledu financijske potpore država članica, čime se pak doprinosi neizvjesnoj budućnosti tih inicijativa kao kolektivne inicijative; poziva Komisiju i države članice da preispitaju djelotvornost tog pristupa i obavijeste Parlament o svojim zaključcima;

poziva Komisiju da pojasni uloge u pristupu skupine Team Europe i da predloži mehanizam kojim se povećava transparentnost i demokratski nadzor tih inicijativa; dodatno poziva na zajedničko djelovanje EU-a i država članica kako bi se povećala djelotvornost i u najvećoj mogućoj mjeri iskoristili resursi; potiče države članice, institucije za financiranje razvoja, EIB i EBOR da preuzmu aktivniju ulogu u skupini Team Europe s pomoću financijskih obveza i zajedničkog djelovanja kojima bi upravljala Komisija;

21. pozdravlja strategiju Global Gateway kao usklađen odgovor EU-a na globalne izazove; smatra da se u vremenima novih geostrateških izazova akteri u području vanjske i sigurnosne politike i razvojne suradnje EU-a moraju bolje koordinirati radi povećanja prisutnosti i vidljivosti EU-a diljem svijeta u vidu ulaganja u infrastrukturu kojom se stvara nacionalna vrijednost u partnerskim zemljama, u skladu s ciljevima održivog razvoja; podsjeća da Global Gateway treba shvatiti kao strateški koncept u koji su integrirana vanjska, gospodarska i razvojna politika; naglašava da su potrebna golemo ulaganja u „tvrdu” i „meku” infrastrukturu u zemljama u razvoju, od digitalnih, prometnih i energetske mreže do zdravstva, obrazovanja i prehrambenih sustava; međutim, žali zbog manjka transparentnosti i regulatornog okvira za upravljanje strategijom i njezinu provedbu u okviru ciljeva i prioriteta Instrumenta; naglašava potrebu za odgovarajućim parlamentarnim uključivanjem i nadzorom, kao i za savjetovanjem s poslovnim sektorom i organizacijama civilnog društva s pomoću jednostavnog okvira upravljanja kojim bi se brzo potaknulo ulaganje i vidljivost EU-a u partnerskim zemljama u složenom geopolitičkom kontekstu; poziva Komisiju da ažurira zajedničku komunikaciju o strategiji Global Gateway kako bi se pojasnio okvir upravljanja, uključujući nadzornu ulogu Parlamenta, i da pruži jasnu definiciju toga što podrazumijeva projekt u okviru strategije Global Gateway i što ga razlikuje od drugih investicijskih projekata; poziva na jasnoću u pogledu načina primjene financijske uredbe EU-a i pravila o javnoj nabavi; poziva na bržu provedbu strategije s obzirom na postojeće i nove globalne izazove;
22. žali zbog nedostatka jasnoće u financiranju za novu strategiju Global Gateway i podsjeća da bi se takve nove inicijative trebale financirati novim odobrenim sredstvima i povezanim povećanjem gornje granice za naslov 6.; poziva Komisiju da sustavnije uključi organizacije civilnog društva u projekte u okviru strategije Global Gateway i inicijative skupine Team Europe te da razmotri mogućnost aktivnog uključivanja lokalnih organizacija civilnog društva u izradu programa za svaku zemlju;
23. naglašava važnost učinkovitijeg iskorištavanja sinergija i boljeg usklađivanja financijskih inicijativa koje poduzimaju EIB, EBOR i druge institucije za financiranje razvoja i koje su usmjerene na zemlje europskog susjedstva, pri čemu se posebna važnost pridaje zemljama kandidatkinjama za članstvo u EU-u;

Parlamentarni nadzor

24. podsjeća na ovlasti Parlamenta u području političkog i proračunskog nadzora i savjetovanja te naglašava ulogu geopolitičkog dijaloga na visokoj razini u pružanju općih smjernica za provedbu Instrumenta; naglašava da je važno raspolagati detaljnim informacijama o proračunu koji je izvršen ili će biti izvršen; ističe da je Parlamentu potreban potpun i pravodoban pristup dokumentima te da on mora moći pratiti učinak projekata i napredak u njihovoj provedbi kako bi mogao bolje ocijeniti njihov opseg i

učinak, zbog čega mu je potreban potpun pristup standardiziranim polaznim i ciljnim vrijednostima pokazatelja, kao i izvorima podataka; poziva Komisiju da osigura dosljedan međuinstitucijski protok informacija, pri čemu se Parlament treba obavještavati o investicijskim projektima, uključujući projekte u okviru strategije Global Gateway, te da okvir za upravljanje rezultatima stavi u cijelosti na raspolaganje; ponavlja da se stajališta Parlamenta trebaju u potpunosti uzimati u obzir; također ponovno ističe da su rezolucije Parlamenta dio općeg političkog okvira za provedbu Instrumenta; potiče Komisiju da znatno poboljša pravodobno dostavljanje dokumentacije Parlamentu prije geopolitičkog dijaloga na visokoj razini, kao i način na koji uzima u obzir preporuke Parlamenta, konkretno pokretanjem pisanog postupka nakon svakog dijaloga u kojem se navodi koje će mjere poduzeti u pogledu svake pojedine preporuke Parlamenta;

25. poziva Komisiju da iskoristi reviziju VFO-a za poboljšanje nomenklature Instrumenta u vidu uključivanja dodatnih proračunskih linija kako bi se proračunskom tijelu omogućilo da izvršava svoje ovlasti nadzora, posebno u pogledu proračunskih linija za susjedstvo, radi povećanja transparentnosti u svrhu postizanja politike koja se temelji na podacima i koja se može revidirati s obzirom na svoje ciljeve te kako bi se bolje odražavao strateški pristup i poboljšalo dugoročno programiranje; ističe da preklapanje financijskih instrumenata, primjerice u kontekstu jamstava, otežava nadzor; poziva Komisiju da nakon savjetovanja s Parlamentom pruži sveobuhvatan, jasan i potpun pregled financijskih instrumenata u jednom dokumentu s prikazom njihovih međusobnih odnosa i različitih uključenih aktera, kao i potpun i precizan pregled bespovratnih sredstava i jamstava te načina na koji su obuhvaćeni; poziva Komisiju da svako tromjesečje dostavi proračunskom tijelu ažurirana izvješća, među ostalim o korištenju proračunskim jamstvima njihovim iznosima, kao i procijenjene rezervacije i buduće prognoze te trenutno stanje u pogledu ciljnih vrijednosti povezanih s potrošnjom i programima;
26. naglašava važnost postupka programiranja, ističući ključnu ulogu ESVD-a i delegacija EU-a u tom pogledu, kao i u pogledu osiguravanja primjerene uključenosti partnerskih zemalja i drugih razvojnih partnera tijekom cijelog postupka, uključujući poticanjem bliskih i transparentnih savjetovanja i povezivanja s regionalnim i lokalnim tijelima kako bi se utvrdili zajednički prioriteti i pojačala odgovornost partnerskih zemalja; naglašava važnost jamčenja djelotvornog pristupa u vanjskom djelovanju EU-a koji se temelji na potrebama i usmjeren je na ljude te ističe ključnu ulogu koju bi lokalni partneri i civilno društvo trebali imati u osmišljavanju, provedbi, praćenju i evaluaciji programa; naglašava važnu ulogu organizacija civilnog društva i u relevantnim slučajevima privatnog sektora u provedbi Instrumenta, posebno u postupku programiranja; ponovno potvrđuje potrebu za jačanjem potpore civilnom društvu diljem svijeta;
27. žali zbog ishitrenog postupka programiranja koji se održao u drugoj polovici 2021., što je onemogućilo adekvatan nadzor Parlamenta; sa zabrinutošću prima na znanje nalaze iz tematskog izvješća Europskog revizorskog suda 14/2023 u kojem je zaključeno da se proces programiranja može unaprijediti; očekuje od Komisije i ESVD-a da djeluju u skladu s preporukom Europskog revizorskog suda i uzmu u obzir stečena iskustva u sljedećem procesu programiranja; poziva Komisiju da osigura predvidljiviji i transparentniji postupak programiranja, da razvije standardiziranu, usporedivu i transparentnu metodologiju za dodjelu sredstava zemljama u susjedstvu, da osigura

strogu primjenu za zemlje izvan susjedstva i da pojasni metodologiju za procjenu učinka potpore EU-a te da je ona relevantna s obzirom na dinamičan geopolitički kontekst;

28. pozdravlja nedavno uvedene instrumente makrofinancijske pomoći za potporu nekoliko zemalja, a posebno Ukrajine, u suočavanju s posljedicama ruske ratne agresije na Ukrajinu; žali zbog toga što se proračunskim tijelima ne pruža dovoljno informacija o upravljanju financiranjem troškova kamata makrofinancijske pomoći; zabrinut je zbog toga što se trenutnim financiranjem troškova kamata makrofinancijske pomoći mobilizacijom pričuve Instrumenta za nove izazove i prioritete umjesto novim odobrenim sredstvima stvara rizik od iscrpljivanja većine, ako ne i čitave pričuve za preostalo razdoblje, zbog čega Instrumentom ne može odgovoriti na nepredviđene poteškoće; stoga ističe da je potrebno pronaći održiva dugoročna rješenja za financiranje i istovremeno zadržati sposobnost uklanjanja budućih prepreka;
29. žali zbog toga što Komisija nije uvijek obavijestila Parlament prije mobiliziranja pričuve i zbog prakse slanja dopisa koji stižu nakon mobilizacije, čime se zapravo dovodi u pitanje pravo Parlamenta na nadzor i sprečava Komisiju da u potpunosti uzme u obzir primjedbe Parlamenta o prirodi i ciljevima mobilizacije te predviđenim financijskim iznosima; poziva Komisiju da uvijek obavijesti Parlament o detaljima prije nego što se mobiliziraju sredstva iz pričuve te da uzme u obzir njegove primjedbe u skladu s uvodnom izjavom 71. Uredbe o uspostavi Instrumenta;
30. izražava žaljenje zbog toga što Komisijino korištenje pričuvom nije u duhu članka 17. Uredbe o uspostavi Instrumenta, posebno u pogledu financiranja novih zakonodavnih inicijativa; zabrinut je jer je već dodijeljeno 80 % raspoloživih sredstava u pričuvi Instrumenta za razdoblje 2021. – 2027., što znači da je za razdoblje do 2027. preostalo samo 1,9 milijardi EUR (21 %); žali zbog činjenice da je 60 % preostalih sredstava iz pričuve već raspodijeljeno a da se nije vodilo računa o očekivanim budućim potrebama, kao što je paket mjera za sirijske izbjeglice;
31. podsjeća da je veća angažiranost Parlamenta u svim fazama upravljanja Instrumentom i njegove provedbe bila uvjet za prihvaćanje spajanja prethodnih instrumenata za vanjsko financiranje u okviru Instrumenta (kako je istaknuto u Rezoluciji Parlamenta od 18. travnja 2018. o provedbi instrumenata EU-a za vanjsko financiranje: preispitivanje u sredini razdoblja 2017. godine i struktura za razdoblje nakon 2020. te u pregovaračkom mandatu Parlamenta za Instrument iz 2019.); podsjeća da Instrument nudi mogućnost zakonodavnih izmjena uredbi o Instrumentu i IPA-i III i predlaže temeljitu procjenu uloge Parlamenta u pružanju strateškog usmjerenja i nadzora ili u pogledu nedovoljnog sudjelovanja Parlamenta u obustavi pomoći ili upotrebi pričuve, kao i redovitih sastanaka odbora za Instrument, koji imaju nerealizirani potencijal;
32. očekuje da će Parlament biti potpuno uključen u postupak programiranja za drugu polovicu VFO-a i za višegodišnje okvirne planove za razdoblje 2025. – 2027.;
33. smatra da su trenutni aranžmani za izvješćivanje o aktivnostima EU-a u bilo kojoj zemlji, regiji ili tematskom području nedostatni i prekomjerno legalistički; poziva na pragmatična i brza poboljšanja u pogledu ažuriranja korisnih podataka te da se Parlamentu fleksibilno i pravodobno dostave najbolji primjeri provedbe iz prakse, uz primjenu odgovarajućih pravila o povjerljivosti kad je potrebno; smatra da baza

podataka javnih projekata nije prilagođena korisnicima i ne pomaže u pružanju ažuriranih informacija; ističe da bi za ulagačke projekte EU-a trebalo provoditi evaluaciju, praćenje i izvješćivanje kako bi se utvrdilo koliko su djelotvorni i kako bi se izbjegli neželjeni negativni učinci;

34. poziva Komisiju da zajedno s EIB-om, EBOR-om i drugim europskim institucijama za financiranje razvoja razvije standardizirane postupke, uključujući ex ante i ex post evaluacije te primjenu Komisijina okvira za upravljanje rezultatima; potiče Komisiju da objavi taj okvir i osigura da se institucije za financiranje razvoja služe vlastitim pokazateljima kako bi ih jasno definirale i objasnile njihovu primjenu i usporedivost s tim okvirom; poziva Komisiju da prati okolišne, socijalne i upravljačke standarde za sve investicijske projekte; poziva Komisiju da stavi na raspolaganje okvir za upravljanje rezultatima fonda EFOR+ kako bi se olakšao nadzor radi ostvarenja napretka prema odgovornijem financiranju razvoja;

Daljnji koraci

35. zahtijeva da se evaluacija u sredini razdoblja iskoristi što je bolje moguće kako bi se ažurirao ili Instrument ili njegovi delegirani akti o prioritetnim područjima te ponovno procijenila valjanost geografskih i tematskih višegodišnjih okvirnih planova, uključujući istaknutije uvjete koji se odnose na usklađenost s međunarodnim pravom, ljudska prava, vladavinu prava i demokraciju, usklađenost s vanjskom politikom EU-a i primjenu povezanog mehanizma obustave kao zadnjeg rješenja, u slučaju da vanjska politika zemlje korisnice Instrumenta potpuno odudara od vanjske politike EU-a; naglašava važnost povećanja vidljivosti djelovanja EU-a, posebno kad je riječ o njegovim naporima u području razvojne suradnje; stoga poziva da se ESVD-u i delegacijama EU-a osiguraju potrebni alati za razvoj njihovih kapaciteta za stratešku komunikaciju kako bi donositeljima odluka i široj javnosti u trećim zemljama mogli bolje objasniti djelovanje EU-a te suzbijati dezinformacije; poziva EU da se suprotstavi pružanju ikakve potpore agresorskim državama i njihovim politikama, posebno Ruskoj Federaciji u ratnoj agresiji na Ukrajinu;
36. naglašava da bi evaluaciju u sredini razdoblja trebale pratiti nužne zakonodavne izmjene Instrumenta i IPA-e III tako da se relevantnim odredbama uzme u obzir novi status Ukrajine i Moldove kao zemalja kandidatkinja za članstvo u EU-u, i novi delegirani akt kojim se utvrđuju posebni cijevi i prioritetna područja suradnje za svaku regiju; naglašava važnost osiguravanja financijskih sredstava, preko institucija za financiranje razvoja i EIB-a, usmjerenih na pristup kritičnim sirovinama i povezane mjere u pogledu vještina, infrastrukture i regulatornog okvira u skladu s okolišnim i socijalnim standardima EIB-a, u okviru zajedničkog planiranja EU-a i njegovih partnera za razvoj obnovljivih izvora energije u kontekstu postizanja ciljeva održivog razvoja;
37. smatra da geopolitički izazovi koji su nastali slijedom ruske ratne agresije na Ukrajinu i sve većeg zlonamjernog utjecaja i asertivnosti Narodne Republike Kine iziskuju znatno povećanje proračuna Instrumenta; ističe da su ti izazovi rašireni u cijelom svijetu, što znači da EU mora povećati svoj geopolitički utjecaj te ujedno ostati vjeran svojim vrijednostima i načelima; naglašava da će se na te izazove moći uravnoteženo odgovoriti samo ako omjer dodijeljenih sredstava za svako područje Instrumenta ostane nepromijenjen; izražava zabrinutost zbog toga što EU gubi utjecaj i vidljivost zbog alternativnih ponuda iz Kine i Rusije; poziva EU da ispuni očekivanja partnerskih

zemalja i brzo prevede u djelo političke sporazume koje s njima sklopi, primjerice sporazum koji će naslijediti Sporazum iz Cotonoua. kako bi ojačala svoj status pouzdanog saveznika u razvojnoj suradnji i pokazala da međunarodni sustav utemeljen na pravilima može odgovoriti na suvremene izazove;

38. ustraje na tome da je Parlament dio skupine Team Europe i trebalo bi ga tako tretirati, te stoga očekuje učestalije, detaljne i smislene informacije o provedbi Instrumenta, uključujući popis ulaganja EIB-a u vezi s financijskim sredstvima iz Instrumenta;
39. napominje da su pilot-projekti i pripremna djelovanja nove inicijative koje bi se mogle pretvoriti u programe financiranja EU-a ako se pokažu uspješnima; ističe da su one prilika da Parlament uvede programe koji se inače ne bi financirali; ističe da Instrument, kada se široko tumači, u teoriji predstavlja pravnu osnovu za sve inicijative, čime se onemogućuje kriterij prihvatljivosti, a time i de facto inicijative Parlamenta; poziva Komisiju da iznese zakonodavni prijedlog kojim bi se omogućilo da Parlament predloži pilot-projekte i pripremna djelovanja, pod uvjetom da delegacije EU-a smatraju da su takvi prijedlozi korisni i da pružaju dodatne koristi jer se inače ne bi financirali u praksi;

o

o o

40. nalaže svojem predsjedniku da ovu rezoluciju proslijedi Komisiji, potpredsjedniku Komisije / Visokom predstavniku Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, Vijeću, Europskoj investicijskoj banci i drugim relevantnim europskim institucijama koje financiraju razvoj.

**PRILOG: POPIS SUBJEKATA ILI OSOBA
OD KOJIH SU IZVJESTITELJI PRIMILI INFORMACIJE**

U skladu s člankom 8. Priloga I. Poslovniku izvjestitelji izjavljuju da su tijekom pripreme izvješća, prije njegova usvajanja u odboru, primili informacije od sljedećih subjekata ili osoba:

Subjekt i/ili osoba
Europska komisija: DG NEAR, DG INTPA, FPI
ESVD
Ured Crvenog križa u EU-u
Save the Children Europe
UNICEF
International IDEA
Europska investicijska banka
Europska banka za obnovu i razvoj
Europski centar za upravljanje razvojnom politikom

Navedeni popis sastavljen je pod isključivom odgovornošću izvjestitelja.

MIŠLJENJE ODBORA ZA PRORAČUNE

upućeno Odboru za vanjske poslove i Odboru za Razvoj

o provedbi Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa (2023/2023(INI)(INI))

Izvjestiteljica za mišljenje: Eider Gardiazabal Rubial

PRIJEDLOZI

Odbor za proračune poziva Odbor za vanjske poslove i Odbor za razvoj da kao nadležni odbori u prijedlog rezolucije koji će usvojiti uvrste sljedeće prijedloge:

1. podsjeća na svoje dugogodišnje stajalište da je gornja granica naslova 6. nedostatna da bi Unija mogla ostvariti svoje ambicije na globalnoj razini, odnosno kombinirati osnovne zadaće međunarodne suradnje iz programa s odgovorom na krizu i novim inicijativama; napominje da je ionako jedva dostatna omotnica za Instrument za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju (NDICI) – Globalna Europa, a osobito raspodjela sredstva za pričuvu, rastegnuta do krajnjih granica, kako je pokazao Komisijin prijedlog za reviziju višegodišnjeg financijskog okvira (VFO); posebno ističe da se proračunom EU-a treba konkretno pridonijeti obnovi Ukrajine i rješavanju najzahtjevnijih globalnih izazova; napominje da je proračun EU-a jedini jamac za aktivnost Europske investicijske banke (EIB) izvan EU-a; stoga poziva na dodatna jamstava za EIB, uključujući instrumente za mješovito financiranje, kako bi se omogućio daljnji angažman EIB-a u Ukrajini, koji uključuje lokalne dionike i dionike iz EU-a; pozdravlja Komisijin prijedlog revizije VFO-a s dodatnim financijskim sredstvima za naslov 6. s obzirom na to da trenutačno financijsko programiranje nije dovoljno za instrument NDICI – Globalna Europa te bi ono trebalo bolje odražavati geopolitičke ambicije Europske unije i njezine globalne obveze;
2. napominje da je financijsko programiranje naslova 6. za trenutačni VFO pojačano na početku razdoblja i iznosi 17 milijardi EUR za tekuću godinu te će se smanjiti na 14,6 milijardi EUR za 2026.; napominje da će to, zajedno sa znatnim negativnim učinkom trenutačnog naglog porasta stopa inflacije, dodatno utjecati na sposobnost proračuna EU-a da ostvari vanjsko djelovanje EU-a u nadolazećim godinama; prima na znanje dodatna sredstva koja je Komisija predložila za naslov 6., od kojih bi se 9,5 milijardi EUR dodijelilo za odgovor na vanjsku dimenziju migracija, uključujući vanjske izazove, 3 milijarde EUR za pričuvu instrumenta NDICI – Globalna Europa te 2,5 milijardi EUR za pričuvu za solidarnost i pomoć u nuždi (SEAR);
3. poziva Komisiju da iskoristi reviziju VFO-a za poboljšanje nomenklature instrumenta NDICI – Globalna Europa kako bi se proračunskom tijelu omogućilo da izvršava svoje

- ovlasti nadzora, posebno u pogledu proračunskih linija za susjedstvo, radi povećanja transparentnosti u svrhu postizanja politike koja se temelji na podacima i koja se može revidirati s obzirom na svoje ciljeve te kako bi se bolje odražavao strateški pristup i poboljšalo dugoročno programiranje;
4. ističe da bi EU trebao pružiti potporu organizacijama civilnog društva radi ostvarivanja vrijednosti, interesa i ciljeva Unije; zabrinut je zbog toga što će se potpora iz tematskog programa za organizacije civilnog društva smanjiti za preostalo razdoblje;
  5. prepoznaje važnost poduzetog zajedničkog djelovanja EU-a i država članica u okviru razvojne suradnje te potrebu za zajedničkim pristupom globalnim izazovima; ističe da bi EU i države članice trebali pojačati razmjenu informacija i dodatno uključiti dionike iz svih država članica;
  6. potvrđuje lošu vidljivost i promidžbu Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa; smatra da bi se instrument NDICI – Globalna Europa trebao bolje objasniti javnosti, među ostalim povećanjem transparentnosti i jačanjem promidžbe projekata koji se podupiru iz tog instrumenta;
  7. ističe da EU surađuje s velikim brojem zemalja i podsjeća da bi instrumenti EU-a za vanjsko financiranje trebali osigurati odlučujući doprinos za postizanje međunarodnih obveza i ciljeva EU-a, osobito UN-ova Programa održivog razvoja do 2030. i njegovih ciljeva održivog razvoja te Pariškog sporazuma; napominje da je EU nedavno preuzeo nove međunarodne obveze, na primjer u pogledu gubitaka i štete uzrokovanih klimatskim promjenama, na Konferenciji UN-a o klimatskim promjenama 2022. (COP27); podsjeća na dugogodišnje stajalište Parlamenta da bi se novi prioriteti trebali financirati dodatnim sredstvima;
  8. podsjeća da Komisija mora poštovati horizontalne ciljeve kako su utvrđeni u Uredbi (EU) 2021/9471 i članak 16. Međuinstitucijskog sporazuma o proračunskoj disciplini²; potiče Komisiju da predstavi strategiju za poštovanje horizontalnih ciljeva i premosti postojeće nedostatke; žali zbog toga što je za 2021. udio preuzetih obveza kojim se pridonosi cilju koji se tiče migracija i prisilnog raseljavanja iznosio 14 %, čime je uvelike premašen cilj od 10 %, te što je udio iznosa preuzetih obveza kojima se pridonosi klimatskim ciljevima iznosio 18,5 %, što je drastično ispod cilja od 30 %; potiče Komisiju da dostavi detaljne podatke o provedbi horizontalnih ciljeva i programiranju za preostalo razdoblje, posebno u pogledu klime i migracija, bioraznolikosti i uključivanja rodne osvijestjenosti;
  9. napominje da bi barem 85 % novih djelovanja provedenih u okviru instrumenta NDICI - Globalna Europa trebalo imati rodnu ravnopravnost kao glavni ili važan cilj, a barem 5 % tih djelovanja trebalo bi imati rodnu ravnopravnost te prava i osnaživanje žena i

---

¹ Uredba (EU) 2021/947 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. lipnja 2021. o uspostavi Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa, izmjeni i stavljanju izvan snage Odluke br. 466/2014/EU Europskog parlamenta i Vijeća te stavljanju izvan snage Uredbe (EU) 2017/1601 Europskog parlamenta i Vijeća i Uredbe Vijeća (EZ, Euratom) br. 480/2009 (SL L 209, 14.6.2021., str. 1.).

² Međuinstitucijski Sporazum od 16. prosinca 2020. između Europskog parlamenta, Vijeća Europske unije i Europske komisije o proračunskoj disciplini, suradnji u proračunskim pitanjima i dobrom financijskom upravljanju te novim vlastitim sredstvima, uključujući plan za uvođenje novih vlastitih sredstava (SL L 433 I, 22.12.2020., str. 28.).

djevojčica kao glavni cilj;

10. izražava žaljenje zbog toga što Komisijino korištenje pričuvom za nove prepreke i prioritete nije u duhu članka 17. Uredbe, posebno za financiranje novih zakonodavnih inicijativa; izražava žaljenje zbog toga što je 60 % preostalih sredstava iz pričuve raspodijeljeno a da se nije vodilo računa o budućim očekivanim potrebama koje još nisu uzete u obzir, kao što je paket mjera za sirijske izbjeglice; traži od Komisije da detaljno informira Parlament prije svake mobilizacije sredstava iz pričuve i da uzima u obzir njegove primjedbe, u skladu s uvodnom izjavom 71. Uredbe;
11. pozdravlja nedavno usvojen instrument makrofinancijske pomoći za potporu nekoliko zemalja, a posebno Ukrajine, u suočavanju s posljedicama ruske agresije na Ukrajinu; žali zbog toga što se proračunskim tijelima ne pruža dovoljno informacija o upravljanju financiranjem troškova kamata makrofinancijske pomoći; zabrinut je zbog toga što se trenutačnim financiranjem troškova kamata makrofinancijske pomoći mobilizacijom pričuve instrumenta NDICI – Globalna Europa umjesto novim odobrenim sredstvima stvara rizik od iscrpljivanja većine, ako ne i čitave pričuve tog instrumenta za preostalo razdoblje, zbog čega tim instrumentom ne bi bilo moguće odgovoriti na nepredviđene poteškoće; stoga ističe da je potrebno pronaći održiva dugoročna rješenja za financiranje i istovremeno zadržati sposobnost uklanjanja budućih prepreka;
12. žali zbog nedostatka jasnoće u financiranju nove strategije Global Gateway i podsjeća da bi se sve takve nove inicijative trebale financirati novim odobrenim sredstvima i povezanim povećanjem gornje granice za naslov 6.;
13. poziva Komisiju da intenzivnije prati stabilnost okvira za ulaganja predviđenog instrumentom NDICI – Globalna Europa (Europski fond za održivi razvoj plus i Jamstveni fond za vanjska djelovanja) s obzirom na trenutačnu geopolitičku i gospodarsku nestabilnost te da se pobrine da njegova svrha ostane onakva kakva je predviđena Uredbom; poziva Komisiju da svako tromjesečje dostavi proračunskom tijelu ažurirana izvješća, među ostalim o korištenju proračunskim jamstvima njihovim iznosima, kao i procijenjene rezervacije i buduće prognoze te trenutačno stanje u pogledu ciljeva u području klime i bioraznolikosti te doprinos instrumenta NDICI – Globalna Europa promicanju rodne ravnopravnosti;
14. pozdravlja novi status zemalja kandidatkinja Ukrajine i Moldove; napominje da će objema zemljama biti potrebna dodatna financijska i tehnička pomoć kako bi se pripremile za pristupanje te kako bi se ojačala njihova otpornost te spriječile i suzbile hibridne prijetnje; prima na znanje Komisijin prijedlog da se uspostavi novi instrument financijske potpore „Obnova Ukrajine” te poziva Komisiju da iznese prijedloge za uvrštavanje Ukrajine i Moldove na popis korisnika Instrumenta pretpristupne pomoći (IPA III), čime bi se smanjio pritisak na instrument NDICI – Globalna Europa; smatra da bi proračunska jamstva iz instrumenta NDICI – Globalna Europa za makrofinancijsku pomoć (MFA+) koja su pružena Ukrajini trebalo premjestiti iznad gornje granice s obzirom na prirodu rashoda,;

INFORMACIJE O USVAJANJU U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

Članak 58. – Postupak u zajedničkom odboru Datum objave na plenarnoj sjednici	16.3.2023.
Datum usvajanja	19.7.2023.
Rezultat konačnog glasovanja	+: 35 –: 5 0: 0
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Rasmus Andresen, Olivier Chastel, David Cormand, Katalin Cseh, Andor Deli, Pascal Durand, José Manuel Fernandes, Eider Gardiazabal Rubial, Alexandra Geese, Vlad Gheorghe, Eero Heinäluoma, Monika Hohlmeier, Joachim Kuhs, Pierre Larroustou, Camilla Laureti, Janusz Lewandowski, Margarida Marques, Siegfried Mureşan, Victor Negrescu, Andrey Novakov, Dimitrios Papadimoulis, Bogdan Rzońca, Eleni Stavrou, Nils Ušakovs, Rainer Wieland
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Anna-Michelle Asimakopoulou, Elisabetta Gualmini, Francisco Guerreiro, Fabienne Keller, Eric Minardi, Jan Olbrycht, Younous Omarjee, Eva Maria Poptcheva, Roberts Zīle
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju prema čl. 209. st. 7.	Nicolas Bay, Carlos Coelho, France Jamet, Zbigniew Kuźmiuk, Anne Sander, Salima Yenbou

POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

35	+
ECR	Zbigniew Kuźmiuk, Bogdan Rzońca, Roberts Zīle
EPP	Anna-Michelle Asimakopoulou, Carlos Coelho, José Manuel Fernandes, Monika Hohlmeier, Janusz Lewandowski, Siegfried Mureşan, Andrey Novakov, Jan Olbrycht, Anne Sander, Eleni Stavrou, Rainer Wieland
Renew	Olivier Chastel, Katalin Cseh, Vlad Gheorghe, Fabienne Keller, Eva Maria Poptcheva, Salima Yenbou
S&D	Pascal Durand, Eider Gardiazabal Rubial, Elisabetta Gualmini, Eero Heinäluoma, Pierre Larrourou, Camilla Laureti, Margarida Marques, Victor Negrescu, Nils Ušakovs
GUE/NGL	Younous Omarjee, Dimitrios Papadimoulis
Zeleni/ESS	Rasmus Andresen, David Cormand, Alexandra Geese, Francisco Guerreiro

5	-
ID	France Jamet, Joachim Kuhs, Eric Minardi
NI	Nicolas Bay, Andor Deli

0	0

Korišteni znakovi:

+ : za

- : protiv

0 : suzdržan

INFORMACIJE O USVAJANJU U NADLEŽNOM ODBORU

Članak 58. – Postupak u zajedničkom odboru Datum objave na plenarnoj sjednici	16.3.2023
Datum usvajanja	16.11.2023
Rezultat konačnog glasovanja	+: 53 –: 8 0: 5
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Alexander Alexandrov Yordanov, François Alfonsi, Barry Andrews, Maria Arena, Petras Auštrevičius, Anna Bonfrisco, Mercedes Bresso, Udo Bullmann, Reinhard Bütikofer, Susanna Ceccardi, Włodzimierz Cimoszewicz, Antoni Comín i Oliveres, Ryszard Czarnecki, Anna Fotyga, Giorgos Georgiou, Raphaël Glucksmann, Charles Goerens, Mónica Silvana González, Márton Gyöngyösi, Pierrette Herzberger-Fofana, Andrius Kubilius, Ilhan Kyuchyuk, Antonio López-Istúriz White, Jaak Madison, Thierry Mariani, Erik Marquardt, Marisa Matias, David McAllister, Vangelis Meimarakis, Sven Mikser, Francisco José Millán Mon, Alessandra Moretti, Kostas Papadakis, Tonino Picula, Isabel Santos, Mounir Satouri, Jordi Solé, Tineke Strik, Dominik Tarczyński, Tomas Tobé, Hilde Vautmans, Charlie Weimers, Isabel Wiseler-Lima
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Dacian Cioloș, Georgios Kyrtos, Gabriel Mato, Marlene Mortler, Juozas Olekas, Pina Picierno, María Soraya Rodríguez Ramos, Mick Wallace, Elena Yoncheva
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju prema čl. 209. st. 7.	Karolin Braunsberger-Reinhold, Lena Düpont, Helmut Geuking, Eero Heinäluoma, Niclas Herbst, France Jamet, Maria-Manuel Leitão-Marques, Aušra Maldeikienė, Dan-Ștefan Motreanu, Thomas Rudner, Paul Tang, Eugen Tomac, Lucia Vuolo, Juan Ignacio Zoido Álvarez

POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U NADLEŽNOM ODBORU

53	+
NI	Antoni Comín i Oliveres, Márton Gyöngyösi
PPE	Alexander Alexandrov Yordanov, Karolin Braunsberger-Reinhold, Lena Düpont, Helmut Geuking, Niclas Herbst, Andrius Kubilius, Antonio López-Istúriz White, David McAllister, Aušra Maldeikienė, Gabriel Mato, Vangelis Meimarakis, Francisco José Millán Mon, Marlene Mortler, Dan-Ștefan Motreanu, Tomas Tobé, Eugen Tomac, Lucia Vuolo, Isabel Wiseler-Lima, Juan Ignacio Zoido Álvarez
Renew	Barry Andrews, Petras Auštrevičius, Dacian Cioloș, Charles Goerens, Georgios Kyrtos, Ilhan Kyuchyuk, María Soraya Rodríguez Ramos, Hilde Vautmans
S&D	Maria Arena, Mercedes Bresso, Udo Bullmann, Włodzimierz Cimoszewicz, Raphaël Glucksmann, Mónica Silvana González, Eero Heinäluoma, Maria-Manuel Leitão-Marques, Sven Mikser, Alessandra Moretti, Juozas Olekas, Pina Picierno, Tonino Picula, Thomas Rudner, Isabel Santos, Paul Tang, Elena Yoncheva
Verts/ALE	François Alfonsi, Reinhard Bütikofer, Pierrette Herzberger-Fofana, Erik Marquardt, Mounir Satouri, Jordi Solé, Tineke Strik

8	-
ECR	Ryszard Czarnecki, Charlie Weimers
ID	France Jamet, Thierry Mariani
NI	Kostas Papadakis
The Left	Giorgos Georgiou, Marisa Matias, Mick Wallace

5	0
ECR	Anna Fotyga, Dominik Tarczyński
ID	Anna Bonfrisco, Susanna Ceccardi, Jaak Madison

Korišteni znakovi:

+ : za

- : protiv

0 : suzdržani